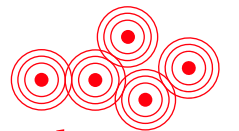

JAARVERSLAG

BrabantStad 2021

BrabantStad[®]

INHOUD

I	Voorwoord	3
II	Strategische interventies nav de actualiteit	5
III	Realistie Stedelijke Agenda	9
IV	Ontmoeting & Lobby	18
V	Governance & Organisatie	23

VOORWOORD

Het jaar 2021 was het jaar waarin de BrabantStad-samenwerking haar 20-jarige bestaan vierde. Bovenal was het 't jaar waarin we hoopten het COVID-19 virus achter te kunnen laten maar waarin het virus helaas de samenleving in haar greep hield. Met uitzondering van een korte periode in de zomer met grotere maatschappelijke vrijheid en ruimte voor fysieke ontmoeting ondervond ook BrabantStad hier de nodige hinder van.

Stilgezeten hebben we echter niet. Via online ontmoetingen werkten we ook in 2021 aan de realisatie van de Stedelijke Agenda BrabantStad 2018-2021. Daarnaast stond 2021 in het teken van het opstellen van een herijkte agenda voor de komende periode. Vertrekpunt voor de herijking zijn de uitgangspunten van de afgelopen jaren evenals de ambitie om te behoren tot de top vijf van Europese kennis- en innovatieregio's vertaald in de inzet op het ABC van BrabantStad (Aantrekkelijk, Bereikbaar en Concurrerend, later aangevuld met de D van Duurzaamheid). Wel zijn de onderliggende inhoudelijke thema's onderhevig aan de actualiteit evenals de governance.

In bestuurlijk opzicht was 2021 daarnaast een bewogen jaar. Op landelijk niveau vonden de Tweede Kamerverkiezingen plaats en verkeerden we door de lange formatie tot het slot van 2021 in het ongewisse over de ambities van een nieuw Kabinet en de implicaties voor Brabant. Ook vonden er binnen BrabantStad tal van wisselingen van de wacht plaats. Niet alleen trad er een nieuw provinciebestuur aan, ook de colleges van de stedelijke

partners namen afscheid van ervaren BrabantStad-bestuurders en verwelkomden nieuwe sterren aan het firmament. Ter illustratie: de stuurgroep die u dit jaarverslag aanbiedt bestaat voor de helft uit andere leden dan in 2020. Last but not least nam het programmabureau daarnaast afscheid van twee opeenvolgende teamleiders.

We kijken daarmee op 2021 terug als een jaar waarin we bouwden aan de basis van BrabantStad. Dit in de verwachting dat we in 2022, na het aantreden van de nieuwe colleges, met hernieuwde energie de samenwerking kracht bij kunnen zetten.

De stuurgroep BrabantStad,
Elies Lemkes-Straver – provincie Noord-Brabant
Tim van 't Hof - gemeente Breda
Jan Hoskam – gemeente 's-Hertogenbosch
Monique List - gemeente Eindhoven
Bas van der Pol - gemeente Tilburg
Gaby van den Waardenburg – gemeente Helmond

II STRATEGISCHE INTERVENTIES NAV ACTUALITEIT

De snelheid waarmee de wereld verandert, waarmee kansen en uitdagingen de revue passeren, is de afgelopen jaren alleen maar groter geworden. De actualiteit vereist vaak directe bestuurlijke aandacht – ook in BrabantStad-verband. In het jaar 2021 was het natuurlijk de coronacrisis die allesbepalend was in ons doen en laten en die acute bestuurlijke actie vereiste.

Brede herstelaanpak Corona in Brabant

Begin 2021 hebben de BrabantStad-partners (i.c. provincie Noord-Brabant en de 5 steden), verrijkt met de M7 en de BOM, de Actie- en Investeringsagenda Coronaherstel (AIAC) vastgesteld en is gestart met de uitvoering.

Essay 'Brabant zijn wij' i.s.m. BrabantStadburgemeesters

Op 12 juli 2021 werd het Essay 'Brabant zijn wij' aangeboden door commissaris van de Koning Ina Adema in 's-Hertogenbosch aan de voorzitters van de Brabantse veiligheidsregio's. In het Interregionaal Beleidsteam (IRBT) ontmoetten de commissaris de voorzitters van de veiligheidsregio's, de burgemeesters Jack Mikkers ('s-Hertogenbosch), John Jorritsma (Eindhoven) en Theo Weterings (Tilburg) en spraken ze over het moment dat Brabant om zich heen kon kijken naar de toekomst. In het essay dat mede tot stand kwam na gesprekken met de burgemeesters van de B5 maakt BrabantKennis de balans op van Brabant tijdens, voor en na corona. Het schetst hoe Brabant er voor corona bij lag én hoe we samen de toekomst van Brabant kunnen vormgeven.

Want corona mag later een rimpeling in de geschiedenis blijken, het geeft ons nu de kans om te (her)overwegen wat we belangrijk vinden en daar samen over in gesprek te gaan.

Herijking Stedelijke Agenda BrabantStad

Het jaar 2021 heeft qua werkzaamheden voor een groot deel in het teken gestaan van de actualisatie van de stedelijke agenda. BrabantStad is ruim 20 jaar geleden ontstaan als bestuurlijk netwerk van Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch, Tilburg en de provincie Noord-Brabant. De samenwerking is er altijd op gericht geweest BrabantStad neer te zetten als een sterk internationaal concurrerend en duurzaam groeiend stedelijk netwerk. Tegelijkertijd vraagt elke samenwerking om regelmatige reflectie en actualisering. De huidige Stedelijke Agenda BrabantStad loopt van 2018 tot 2022. Daarmee is het tijd om enerzijds terug te kijken op de behaalde resultaten en de gekozen werkwijze, en anderzijds vooruit te kijken naar de kansen en uitdagingen voor de toekomst, en dat vorm te geven in een nieuwe strategische agenda.

In de afgelopen maanden is ambtelijk en bestuurlijk op verschillende momenten gesproken over de herijking van de Stedelijke Agenda. Met het aantreden van een nieuw kabinet, en de gemeenteraadsverkiezingen van 16 maart 2022 in het verschiet, ontstaat in het tweede kwartaal van 2022 momentum voor de volgende bestuursperiode. Brabant kent in de komende jaren grote opgaven op ruimtelijk, sociaal en economisch gebied. De grote steden en de provincie hebben daarbij een

voortrekkersrol. Het is van groot belang om zo snel mogelijk na de gemeenteraadsverkiezingen slagvaardig te kunnen zijn in de volgende bestuursperiode.

In het actualisatieproces is daarom bewust gekozen om in twee etappes te werken. Zo wordt vanuit de ervaringen in deze bestuursperiode nu een aanzet gedaan voor de volgende periode, in de vorm van een overdrachtsdocument. Het overdrachtsdocument geeft de contouren mee voor een nieuwe Stedelijke Agenda BrabantStad 2022-2026, met ruimte en respect voor de nieuwe coalities na de verkiezingen van maart 2022. Deze aanzet maakt het mogelijk om de samenwerking te continueren en biedt tegelijkertijd ruimte voor aanpassingen op basis van de gemeentelijke bestuursakkoorden. In het tweede kwartaal van 2022 wordt onder regie van de nieuwe stuurgroep een definitieve Stedelijke Agenda BrabantStad 2022-2026 opgesteld.

BrabantStad digitaliseert & kwartiermaker internationalisering digitalisering

In 2021 is er een BrabantStad kwartiermaker internationalisering digitalisering in het leven geroepen. Doel: een EU-actieplan op het gebied van Digitalisering, Data, Kunstmatige Intelligentie, (digitale) infrastructuur en Internet of Things voor BrabantStad. Op deze terreinen liggen de komende jaren veel kansen voor BrabantStad die uitstekend passen in de lijn van de plannen van Europese Commissie genaamd the Digital Decade. Het EU-actieplan zal een verzameling van projecten bevatten die BrabantStad kan oppakken. Concreet

zal per project worden aangegeven worden wie verantwoordelijk is, wanneer we actie moeten ondernemen richting de EU en welke posities BrabantStad moet innemen.

In samenwerking met Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RvO) en de JADS heeft de kwartiermaker in december 2021 een inspiratiesessie Digital Europe & BrabantStad georganiseerd. Hieraan hebben 16 strategen en programmamanagers digitalisering deelgenomen, vanuit de steden en provincie. Inzet was delen van kennis en inzichten in de kansen van het nieuwe Digital Europe programma van de Europese Commissie als ook het leggen van een brede basis voor samenwerking van de digitale agenda BrabantStad. Het RvO liet de deelnemers kennismaken met de Europese strategie. Kansen voor de stedelijke agenda BrabantStad liggen met name op het thema Smart Communities en de toepassing en testen van Digital Twins en Artificial Intelligence technologie. De inzet van Digital Twins past in het voornemen van de herijking Stedelijke Agenda BrabantStad 2022-2026.

III REALISATIE STEDELIJKE AGENDA

De ambitie om als BrabantStad tot de top 5 van Europese kennis- en innovatieregio's te behoren bereiken we door onze agglomeratiekracht verder te ontwikkelen. Naast de kansen die de actualiteit ons biedt maken we werk van de daartoe opgestelde stedelijke agenda 2018-2022. In het jaar 2021 boekten we onder andere de volgende resultaten:

ECONOMISCH VESTIGINGSKLIMAAT

Gezamenlijke aanpak duurzame verstedelijking

In 2021 zijn de BrabantStad-partners en de Brabantse waterschappen gestart met het opstellen van de Verstedelijkingsstrategie voor stedelijk Brabant en daaraan gekoppelde verstedelijkingsstrategieën voor 4 stedelijke regio's: Breda-Tilburg, Eindhoven-Helmond (het SGE), 's-Hertogenbosch, Bergen op Zoom-Roosendaal (West-Brabant-West). Op 25 november 2020 gaf het BO MIRT met de ministers van I&W en BZK hiertoe het startsein.

De Verstedelijkingsstrategie voor stedelijk Brabant en verstedelijkingsakkoorden kennen als doel de grote vraag naar ruimte voor woningen en bedrijvigheid in samenhang op te pakken met de ambities m.b.t. klimaatadaptatie, energietransitie, slimme mobiliteit, biodiversiteit, gezondheid en circulaire economie. De verstedelijkingsstrategie en verstedelijkingsakkoorden komen tot stand via een iteratief proces op het schaalniveau van heel stedelijk Brabant en het schaalniveau van de stedelijke regio's.

Beoogd resultaat is een set van afspraken in 2022 tussen Rijk, provincie, waterschappen en (samenwerkende) gemeenten op twee schaalniveaus: 1) afspraken over de integrale opgaven voor stedelijk Brabant als samenhangend geheel; 2) integrale verstedelijkingsakkoorden voor de vier stedelijke regio's daarbinnen.

De portefeuillehouders van de summit EVK fungeren als stuurgroep voor de aanpak duurzame verstedelijking, aangevuld met portefeuillehouders van de Brabantse waterschappen en van de gemeenten Bergen op Zoom en Roosendaal en directeurs van het ministerie van Binnenlandse Zaken en het ministerie van Infrastructuur & Waterstaat. De portefeuillehouders in de stuurgroep betrekken hun partners in de regio hierbij via het proces van de regionale omgevingsagenda's en komen samen met hen tot de opstelling en uitwerking van de verstedelijkingsstrategie voor Brabant. De strategie en akkoorden vormen vervolgens een onderdeel van de omgevingsagenda met het Rijk voor Landsdeel Zuid.

Naar een meer datawise MKB

Het MKB staat voor een enorme uitdaging als het gaat om digitalisering. Trends zorgen voor ongekende mogelijkheden, nieuwe businessmodellen en disruptie. Bedrijven die digitalisering omarmen, kunnen sneller innoveren, krijgen beter inzicht in hun klanten, ontdekken nieuwe businessmodellen en versterken daarmee hun concurrentiepositie. Het beschikbaar hebben van data, het interpreteren ervan en vervolgens toepassen is echter een majeure opgave die in eerste instantie veel capaciteit kost die niet zomaar

beschikbaar is. Om het MKB te helpen deze kansen te benutten is een (sub-) regionale aanpak omarmd. Samenwerking wordt gefaciliteerd vanuit een gezamenlijk online loket, met gezamenlijk ontwikkelde content waaronder goede voorbeelden, tools en met een catalogus van laagdrempelige diensten en dienstverleners. Om ervoor te zorgen dat de Brabantse economie en het MKB vooroplopen in deze ontwikkelingen investeert Brabant € 21,5 miljoen in de data-economie. De gezamenlijke investering over de periode 2021-2023 is uiteraard nog groter.

DIGITALE STAD

BrabantRing: de digitale connectiviteit van de toekomst!

Onveilig internet is een rem op de toekomst. Ziekenhuizen zouden hartpatiënten thuis kunnen monitoren als hartgegevens veilig verstuurd konden worden naar het ziekenhuis. Thuiszorgmedewerkers zouden méér tijd hebben voor ouderen als ze via een veilige verbinding de deur open konden maken. Daarom werken we in BrabantStad verband aan realisatie van de BrabantRing. Een glasvezelnetwerk waarin overheden, zorginstellingen, bedrijven en onderwijsinstellingen vertrouwd 'inprikken'. In 2021 werden er zowel op het vlak van governance als financiering verdere stappen gezet om in 2022 de BV op te richten en aan de slag te gaan met de uitrol.

BrabantStad zet de sensor op de kaart

Op 14 april 2021 werd de eerste versie van het sensorenregister gelanceerd. Een sensorenregister is hoognodig. Want op steeds

meer plekken komen we sensoren tegen. Ze meten de luchtkwaliteit, verkeersdrukke, geluidsoverlast en het aantal mensen in drukke winkelgebieden. We hebben vaak geen idee hoe vaak en hoeveel er in onze steden gemeten wordt. Ook is er nog te weinig lokaal beleid dat de belangen van inwoners beschermt. De zeggenschap over data moet groter en de eerste stap is het in kaart brengen van wat er allemaal gemeten wordt. Dat doen we samen met Apeldoorn, Nijmegen, Zwolle, Amsterdam, Utrecht, Rotterdam, het stedennetwerk G40- themagroep Smart Cities, VNG, het Kadaster en het ministerie van BZK. Zodat we binnen niet al te lange tijd met een druk op de knop kunnen zien waar welke sensoren welke gegevens verzamelen in de openbare ruimte. Ook maakten de Brabantse bestuurders in 2021 afspraken met de andere partners over technische doorontwikkeling en het opstellen van gezamenlijk beleid. Allereerst moet het voor andere steden, provincies en andere partners nog makkelijker worden om aan te haken bij het sensorenregister. Ook moet er gezamenlijk beleid worden ontwikkeld waarbij er ruimte is voor lokale keuzes.

WoonConnect: digitaliseren onze woningen

BrabantStad wil met WoonConnect woningen digitaliseren. Dankzij dit initiatief kunnen bewoners met virtuele 3D modellen van hun huis en de omgeving met de eigen woning experimenteren op terreinen als zorg, veiligheid, comfort en energie. Dit brengt energiebesparing op maat dichterbij, evenals het levensloopbestendig maken van de eigen woning. In 2021 werd WoonConnect, na een openbare Europese aanbesteding, door de rijksoverheid geselecteerd

om het landelijk verduurzamingsplatform verbeterjehuis.nl door te ontwikkelen. Vanaf september 2022 levert WoonConnect de technologie voor hét digitale landelijke platform voor verduurzaming. Daarmee is dit project uit de BrabantStad-stal een voorbeeld voor het landelijke platform.

SLIMME EN DUURZAME MOBILITEIT

Openbaar vervoer in 2040

Vanuit het in 2020 aan het Rijk aangeboden bidbook (OV in 2040: de zuidelijke hink-stap-sprong) en de regionale uitwerking daarvan werken we samen met het Rijk aan een robuust en betrouwbaar OV-systeem in 2040. In 2021 hebben we in BrabantStad-verband met het Rijk samengewerkt aan verdere realisatie van de ambities.

Samenwerkingsovereenkomst Slimme en Duurzame Mobiliteit

De BrabantStad-partners ondertekenden op 12 oktober 2021 de Samenwerkingsovereenkomst (SOK) van de summit Slimme en Duurzame Mobiliteit BrabantStad 2020 t/m 2023. In de “Werkagenda Slimme en Duurzame Mobiliteit Brabant”, die in 2019 door de bestuurders was vastgesteld, zijn de ambities, de doelen en de zes speerpunten voor de summit Slimme en Duurzame Mobiliteit benoemd. In de SOK zijn afspraken gebundeld over de benodigde financiën en de personele inzet voor deze zes speerpunten. Zo geven partijen op doelmatige wijze uitvoering aan eerder gemaakte afspraken op onderdelen en worden deze bestuurlijk/ juridisch in één overzicht vastgelegd. Andere samenwerkingspartners dan de

betrokken overheden kunnen zich verbinden aan de SOK via een adhesiebetuiging. Binnen de Krachtenbundeling Smart Mobility zijn uitvoeringsafspraken gemaakt met de B5-steden om in de periode 2020-2023 jaarlijks per stad €150.000,- bij te dragen. Ook is in 2021 de dataverzameling en verwerking in een data-dashbord vormgegeven.

Smart Mobility

In 2021 is verder uitvoering gegeven aan de eerder gemaakte afspraken in het kader van de Krachtenbundeling Smart Mobility. Het Uitvoeringsplan Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland 2020-2023 is de gezamenlijke agenda van Rijk, provincies Limburg en Noord-Brabant en BrabantStad om te investeren in slimme mobiliteitsoplossingen die de komende 4 jaar ook echt beschikbaar, toepasbaar, praktisch en bovenal digitaal ‘bestendig’ zijn en die zijn gericht op de gebruikers. Samen stellen we meer dan negentig miljoen euro beschikbaar. We maken gebruik van de unieke kracht van het zuiden – onze technologische voorhoede – en werken daarom op de schaal van Zuid-Nederland, samen met verschillende overheden, het bedrijfsleven en kennisinstellingen. Zo bundelen we onze krachten om slimme mobiliteit ook echt de straat op te krijgen.

BrabantStad Fietst

In 2021 is de samenwerking gecontinueerd binnen de Samenwerkingsagenda BrabantStad Fietst 2019-2022. Inmiddels zijn voor negen snelfietsroutes bestuursovereenkomsten getekend

en zijn er dus negen routes concreet in realisatie of voorbereiding. Daarnaast lopen er studies voor nog eens vier routes. Tevens zijn diverse stappen gezet in het stimuleren van het gebruik van de fiets. In samenwerking met het Brabants Mobiliteitsnetwerk (BMN) en Ons Brabant Fietst wordt de realisatie van snelfietsroutes verbonden met fietsstimulering. Door bijvoorbeeld de 'Sjees Gangmakers'-campagne en het initiëren van diverse e-bike probeeracties stimuleren werkgevers het gebruik van de fiets bij werknemers.

Brabant en BrabantStad leverden in 2021 tevens inbreng voor het Nationaal Toekomstbeeld Fiets (NTF). Hieruit blijkt dat de kosten van het toekomstbestendig maken van het Brabantse fietsnetwerk (tot 2040) en de fietsenstallingen bijna € 1 miljard bedragen. Deze investering is noodzakelijk om het fietsbeleid een sprong voorwaarts te laten maken: een Schaalessprong Fiets. In 2022 gaan de betrokken partijen ter voorbereiding van het BO MIRT van november 2022 met elkaar aan de slag om samen te kijken welke fietsmaatregelen het meest kansrijk zijn, en de meeste prioriteit hebben.

Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland

Oktober 2019 is de Verklaring Krachtenbundeling Smart Mobility Zuid-Nederland 2020-2023 ondertekend door de BrabantStad-partners en het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat, de provincie Limburg en Rijkswaterstaat Zuid-Nederland. De komende jaren willen we stappen zetten om duurzaam en slim te kunnen reizen. De bestaande samenwerking in Zuid-Nederland door overheden, kennisinstellingen en bedrijfsleven

wordt geïntensiveerd en uitgebreid met meer partners. De volgende partners hebben hun steun betuigd en werken mee: Arriva, Hermes, ProRail, NS en Reizigersoverleg Brabant, NXP, Dinalog, Brainport Development, TUE en BUAS. Zuid-Nederland groeit daarmee uit tot 'Smart Mobility Region' met een optimale bereikbaarheid, leefbaarheid en veiligheid.

Stedelijke Logistiek en Goederenvervoer

In 2020 is de Roadmap Verduurzaming wegtransport Noord-Brabant opgesteld en zijn afspraken gemaakt tussen provincie Noord-Brabant en B5-steden wie diverse acties uit deze Roadmap verder oppakt. In 2021 is verder gewerkt aan de uitvoering van de afspraken.

Aanpak Verkeersveiligheid

In alle Regionale Mobiliteitsprogramma's van de vier Brabantse regio's zijn deelprogramma's verkeersveiligheid opgenomen. Binnen die deelprogramma's maken provincie Noord-Brabant en gemeenten afspraken over (de prioritering en uitvoering van) verkeersveiligheidsprojecten en de financiering ervan.

Update Samenwerkingsagenda Slimme en Duurzame Mobiliteit BrabantStad

In 2021 is de "Samenwerkingsagenda Slimme en Duurzame Mobiliteit BrabantStad 2018-2022" tegen het licht gehouden en zijn ter voorbereiding van de herijking van de Stedelijke Agenda BrabantStad kansrijke speerpunten bepaald voor de

komende vier jaar. Deze kansrijke speerpunten worden na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2022 besproken met de nieuwe wethouders mobiliteit.

CULTUUR EN SPORT

Cultuur: regioprofiel 'BrabantStad maakt het'

Op het vlak van cultuur is een structurele samenwerking op gang gekomen op zowel bestuurlijk als op ambtelijk niveau. Een samenwerking gekoppeld aan een werkstructuur georganiseerd langs de programmaliijnen van het Regioprofiel 'BrabantStad maakt het' en aan de ondersteuningsinstelling. In de werkgroepen participeren ambtenaren uit de provincie en de verschillende steden en vertegenwoordigers uit het culturele veld.

In het programma Internationalisering – dat tot doel heeft de internationale positie van Brabant en de Brabantse culturele sector te verstevigen, is ingezet op kennisdeling en kennisontwikkeling. Daarnaast is met een bijdrage van het Rijk van €200.000,- een breed programma uitgerold waarbij 91 initiatieven zijn gehonoreerd die internationale financiering meer bereikbaar maken, netwerk vergroten en meer publiek trekt naar internationaal aanbod.

De programmaliijn Cultuureducatie en –participatie heeft tot doel om iedereen in Brabant toegang te laten krijgen tot cultuur. De gezamenlijke subsidieaanvraag van BrabantStad (excl. Eindhoven en de gemeente Oss) is door het Rijk gehonoreerd voor 2021-

2024. Door de actieve kennisdeling over cultuurparticipatie zijn kansrijke Brabantse aanvragen ingediend bij de regeling voor cultuurparticipatie.

De programmaliijn Publiekswerking werkt toe naar een voor alle Brabanders passend cultureel aanbod. Er is een online tool ontwikkeld waarmee inzicht moet ontstaan over welke groepen wel/niet worden bereikt met het huidige aanbod.

Voor de kunstenplanperiode 2021-2024 hebben de BrabantStad-partners (excl. Helmond) hun subsidie-instrumentarium geharmoniseerd. De afgestemde regelingen zijn sinds 2020 operationeel geweest en uitgevoerd. De aanvragen zijn in gezamenlijkheid behandeld en de concrete opbrengst in landelijke toekenningen is dat Brabant goed is bedeed in de subsidietoekenningen van de landelijke fondsen en het Rijk en meer organisaties in de landelijke Basisinfrastructuur zijn opgenomen. Vanwege procedurele knelpunten heeft de provincie de beoordeling opnieuw laten doen, conform het advies van de provinciale bezwarencommissie. In BrabantStad-verband is besloten tot een evaluatie van de procedure en beoordeling die is verricht door Lysias. Dit onderzoek vormt de basis voor de ontwikkeling van een subsidieregeling voor de periode 2025-2028.

In de onderzoekslijn is er een tweejaarlijks onderzoek naar 'De Waarde Van Cultuur' geïnitieerd. Daarin wordt op uniforme en dus beter vergelijkbare manier de betekenis van de Brabantse

cultuursector in beeld gebracht. Zo ontstaat beleidsinformatie op stedelijk en provinciaal niveau.

Sport: evenementen, Urban, Uniek sporten, talentontwikkeling en innovatie

De afgelopen jaren hebben we een aantal grootse evenementen in BrabantStad beleefd. Denk aan de Champions Trophy hockey (Breda, juni 2018); het WK Paravolley (Eindhoven, juli 2018); het EK Veldrijden/Cyclocross ('s-Hertogenbosch, november 2018); het EK Cross (Tilburg, december 2018), het WK Handboogschiets inclusief Para Archery ('s-Hertogenbosch, juni/juli 2019). De jaren 2020 en 2021 waren "andere" jaren waarin veel topsportevenementen zijn afgelast of uitgesteld. Desondanks hebben er in deze jaren toch een aantal evenementen plaatsgevonden zonder publiek. In 2022 doet de Vuelta España BrabantStad aan en wordt het EK Petanque gehouden in 's-Hertogenbosch. Daarmee hebben we als BrabantStad de sportieve potentie goed benut de afgelopen jaren. Ook is ondanks de beperkingen gerelateerd aan corona in 2021 de ontwikkeling van Urban Sports & Culture doorgegaan en zijn er tal van activiteiten en initiatieven geweest. Datzelfde geldt voor de BrabantStad-samenwerking op het gebied van Uniek sporten, topsporttalent ontwikkeling en innovatie.

GEZONDE EN DUURZAME LEEFOMGEVING

Landschapstriënnale 2021

In de week van 1 april reisde de Landschapstriënnale 2021 virtueel en live door de regio. Meer dan 40 webinars, lezingen, gesprekken, ontmoetingen, verkenningen en (online) bijeenkomsten over landschappelijke thema's vonden plaats vanuit tien Landschapslaboratoria verspreid over de gastregio Van Gogh Nationaal Park in het Brabantse land. Het centrale thema van de Landschapstriënnale 2021 was "High green-innovating the landscape". BrabantStad en de Brabantse waterschappen waren rechtstreeks betrokken bij een Landschapslaboratorium. En als een van de 'parents' van de Landschapstriënnale 2021 heeft BrabantStad de algemene organisatie van het evenement mede mogelijk gemaakt.

Van Gogh Nationaal Park

In het midden van Brabant werken 50 partners onder een gezamenlijke koers samen aan een mooie, gezonde, groene leefomgeving. Daartoe hebben ze in maart 2020 bij het ministerie van LNV een aanvraag ingediend voor de status Nationaal Park. De ambitie en gezamenlijke strategie is vastgelegd in het Masterplan Van Gogh NP. Deze is tot stand gekomen in een intensief traject maatschappelijke organisaties, overheden en bedrijfsleven en met medewerking van landschapsarchitect Adriaan Geuze van bureau West8 en Hans Bleumink van bureau Overland. De B5, provincie en waterschappen zijn partners in deze beweging. In 2021 maakte

het Rijk bekend de status vooralsnog niet toe te kennen, wel wordt in Den Haag gewerkt aan criteria voor nationale parken 'nieuwe stijl', zoals Van Gogh NP dat ook zou willen zijn.

Natuur i.r.t. de Verstedelijkingsstrategie en verstedelijkingsakkoorden

In verbinding met het proces van de Verstedelijkingsstrategie voor stedelijk Brabant en de daaraan gekoppelde verstedelijkingsakkoorden, heeft BrabantStad de relatie van "Natuur en landschap tot in het hart van de steden" met de verstedelijkingsopgaven versterkt.

Ook de binnenstedelijke groenblauwe opgaven zijn nadrukkelijk onderdeel van de ambities geworden. De BrabantStad-partners en Brabantse waterschappen hebben afgesproken te verkennen wat het Rijk hiervoor kan betekenen en hiertoe samen een propositie opstellen.

Gezondheid

In 2021 is Het PON & Telos gestart met een verkenning Gezonde verstedelijking. De verkenning vindt plaats rond 3 verhaallijnen: 1) Stedelijke verdichting rondom OV-knooppunten; 2) Transformatie van bestaande wijken; 3) Klimaatadaptatie in een groenblauw netwerk. De resultaten vormen mede input voor de Verstedelijkingsstrategie voor stedelijk Brabant en de daaraan gekoppelde verstedelijkingsakkoorden voor de 4 stedelijke regio's. Naar verwachting rondt Het PON & Telos de verkenning in 2022 af.

OVERLEG WMO EN JEUGD

Net als in voorafgaande jaren is ook in 2021 door de wethouders Wmo en Jeugd gebruik gemaakt van BrabantStad-dinsdagen om informeel met elkaar van gedachten te wisselen. Tijdens deze gedachtewisselingen stonden vooral ervaringen en lobbyactiviteiten van de eigen gemeente of van de landelijke gemeentelijke netwerken centraal. Iedere wethouder is immers actief in 1 of meer netwerken, zowel met andere overheden als met private partijen (zoals zorgverzekeraars). Ook in 2021 speelde er landelijk veel rondom de onderwerpen Jeugd en Wmo (denk aan hervormingsagenda Jeugd of abonnementstarief Wmo). Door ervaringen uit te wisselen bleven alle gemeenten goed geïnformeerd over bijvoorbeeld de ideeën die landelijk rondom bepaalde thema's leefden en de richting waarin de discussies zich leken te gaan bewegen. Wethouders konden elkaar van input voorzien vanuit hun eigen netwerken, zodat het kon worden meegenomen in netwerken van andere wethouders.

Bij het bespreken van deze thema's werd eveneens besproken in hoeverre het wenselijk was om, in aanvulling op G40 en/of VNG-trajecten, een apart (lobby)traject vanuit BrabantStad of B5 te starten. Ook om b.v. andere trajecten (van met name G40 en/of VNG) te ondersteunen. In 2021 werd hier geen aanleiding toe gezien.

In 2021 is eveneens gesproken over de huidige werkwijze van het overleg en de vraag in hoeverre bijstelling wenselijk is. De conclusie was dat de informele wijze van het overleg moet worden behouden maar ook dat er meer aandacht moet komen voor linken met bepaalde onderdelen van het fysiek domein. Deze onderwerpen, waarin de provincie bestuurlijk betrokken is, hebben vaak sociale componenten die in BrabantStad verband aandacht verdienen (b.v. gezondheid). Tenslotte werd geconcludeerd dat ook de link met andere onderdelen van het sociaal domein de komende jaren meer aandacht zouden moeten krijgen in dit overleg (b.v. arbeidsmarktregio en onderwijs). E.e.a. wordt meegenomen in de herijking van de Stedelijke Agenda.

IV ONTMOETING & LOBBY

De B5-steden en de provincie hanteren daar waar nodig een gezamenlijke agenda en lobby richting Den Haag en Brussel. Dat doen we op basis van de actualiteit (corona, lokale financiën en Tweede Kamerverkiezingen) en door middel van ontmoeting (BrabantBorrel, BrabantStad-diner, BrabantStad EU-events). In 2021 was het aantal evenementen mede dankzij corona beperkt, al werd op digitale wijze zo goed als mogelijk invulling gegeven aan de ambities. Ook stonden we stil bij het 20-jarige bestaan van BrabantStad.

DEN HAAG EN BRUSSEL

Lobbytraject richting Tweede Kamerverkiezingen van 2021

Vanuit de stuurgroep is gewerkt aan een lobbytraject richting Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. In 2020 werd een gezamenlijke lobbyboodschap geformuleerd die via de partijpolitieke lijnen kon worden aangeboden aan de opstellers van de respectievelijke verkiezingsprogramma's in de eerste maanden van 2021.

BrabantStad-diner in het teken van verstedelijking in Brabant

Maandag 1 maart 2021 vond het jaarlijkse BrabantStad-diner (digitaal) plaats. Traditiegetrouw ontmoeten de bestuurders van de BrabantStad-steden en de provincie op deze avond topambtenaren uit Den Haag. Secretarissen-generaal en directeurs-generaal van Haagse ministeries én de directeurs van de planbureaus (SCP, PBL en CPB) worden getraakteerd op de Brabantse gastvrijheid maar bovenal meegenomen in de opgaven waar de provincie en de

metropoolregio voor staan. Met de verkiezingen voor de Tweede Kamer en de formatie van een nieuw Kabinet in het verschiet werd het BrabantStad-diner dit jaar benut om steun van het Rijk te vragen bij de verstedelijkingsopgave in Brabant. Na een welkom van Commissaris van de Koning Ina Adema en BrabantStad-voorzitter Peter Smit nam gast spreker Co Verdaas, hoogleraar gebiedsontwikkeling aan de TU Delft en oud staatssecretaris van economische zaken, het gezelschap mee in de ontwikkeling van het denken over ruimtelijke ordening. Om vervolgens in digitale deelsessies verder in te gaan en te verdiepen op de deelthema's binnen de verstedelijkingsopgave. Deze digitale corona editie kende enkele technische uitdagingen, waardoor nogmaals duidelijk werd dat er niets gaat boven een fysieke ontmoeting bij dit netwerkevenement.

BrabantStad-bestuurders bijeen op Prinsjesdag

Op Prinsjesdag, dinsdag 21 september 2021, kwamen de bestuurders van BrabantStad bijeen om gezamenlijk naar de troonrede te kijken. Nadat we terugblikten op het 20-jarig bestaan van BrabantStad bespraken de bestuurders in het provinciehuis de kansen en uitdagingen voor Brabant die in de troonrede de revue passeerden. Het was voor de tweede keer op rij een andere Prinsjesdag dan we gewend zijn. Normaliter zijn de Brabantse bestuurders immers op deze dag in Den Haag te vinden voor de traditionele BrabantBorrel. De beleidsarme begroting van het demissionaire kabinet bevatte voor de Brabantse bestuurders een aantal onderwerpen van gesprek. Zo constateerden de aanwezige burgemeesters dat de extra €450 miljoen voor de aanpak van ondermijnende criminaliteit een goede

eerste stap is in de richting van het gewenste miljard waar politie, justitie en burgemeesters zich al langer hard voor maken. Ook waren de extra miljarden voor klimaat, de volgende tranche van het nationaal groeifonds en de extra middelen voor woningbouw onderwerp van gesprek.

BrabantStad in Eurocities

Ook in 2021 was BrabantStad vertegenwoordigd in Eurocities. Het netwerk van meer dan 200 Europese steden uit 38 verschillende landen. De vakinhoudelijke collega's vanuit verschillende disciplines zoals Mobiliteit, Data, Energietransitie, Economie en Migratie hebben regelmatig (digitaal) deelgenomen aan de Eurocities werkgroepen en evenementen. Met als doel om onderling kennis te delen, te komen tot EU-beleidsbeïnvloeding en om samenwerkingskansen te benutten. Het werkbezoek aan Brussel heeft in 2021 wederom door corona helaas niet kunnen plaatsvinden.

BRABANTSTAD ONTMOETINGEN

Tijdens de looptijd van de Stedelijke Agenda kwamen de Brabantse bestuurders met regelmaat bijeen. We noemen een aantal relevante momenten:

Open Haardontmoetingen

De B5 burgemeesters en de Commissaris van de Koning kwamen in 2021 4 keer bijeen. Zij bespraken dan de samenwerking op het gebied van veiligheid, corona en andere lopende zaken, relevant

voor het samen optrekken en besturen in Brabant(Stad-verband).

BrabantStad-dinsdagen

De BrabantStad-dinsdagen worden 4 keer per jaar georganiseerd. Tijdens deze dinsdagen komen de colleges bij elkaar en is er, naast ontmoeten ook ruimte voor inspiratie en externe sprekers. In 2021 organiseerden we de volgende ontmoetingen:

BrabantStad evalueert de samenwerkingsagenda 2018-2022

Op de BrabantStad-dinsdag van 16 maart blikten de Brabantse bestuurders terug op de samenwerking van de afgelopen jaren en de uitvoering van de Stedelijke Agenda 2018-2022. In aanloop naar de herijking van de strategische agenda werd de BrabantStad-dinsdag aangegrepen om expliciet te maken waar de meerwaarde van de metropoolsamenwerking zich bewijst en waar deze verbetering behoeft.

De toekomst van BrabantStad – Brede Welvaart met o.a. Joks Janssen

Op dinsdag 22 juni kwamen de bestuurders van de Brabantse B5-steden en de provincie bijeen tijdens een BrabantStad-dinsdag in het teken van de herijking van de Stedelijke Agenda van de metropoolregio. Na een welkom door stuurgroep-voorzitter a.i. Gaby van den Waardenburg verzorgde commissaris van de Koning Ina Adema en Joks Janssen, professor of practice 'Brede welvaart in de regio' aan de Tilburg University een aftrap over de toekomst van Brabant en BrabantStad.

Lobby en brede welvaart in de lokale en provinciale praktijk

Het eerste gedeelte van de plenaire sessie van deze BrabantStad-dinsdag van 12 oktober stond in het teken van lobby. Wethouder Boaz Adank en een lobbyist (namens het lobbynetwerk) spraken de Brabantse bestuurders bij over de Brabantse lobby, de actualiteit rondom het formatieproces en het groeifonds en de kansen voor Brabant. Bestuurders en lobbyisten gingen vervolgens met elkaar in gesprek over de Brabantse lobby-inzet. In het tweede gedeelte van de plenaire sessie trapt bestuurders Stijn Steenbakkers, Cathalijne Dortmans en Elies Lemkes de discussie af over de invulling van het begrip Brede Welvaart in de lokale en provinciale praktijk.

Studio BrabantStad- over de toekomst van het stedelijk netwerk

Op dinsdag 7 december kwamen de bestuurders van BrabantStad bijeen om de eerste aanzet voor de herijkte agenda van het stedelijk netwerk met elkaar te bespreken. Na een aftrap van talkshowhost Theo Verbruggen en stuurgroepvoorzitter Elies Lemkes maakten de kijkers kennis met Jordy Sweep, de nieuwe programmaleider van BrabantStad. Aansluitend presenteerde de kwartiermaker voor de stedelijke agenda de aanzet tot de herijkte agenda. Voorts bogen de bestuurders van BrabantStad zich over zowel de successen uit het verleden, de uitdagingen in het heden als over de agenda voor de toekomst. Hierop volgde wisselden commissaris van de Koning Ina Adema en Jos Van den Broek van BrabantKennis van gedachten over de grote opgave van Brabant mede naar aanleiding van het essay 'Brabant zijn wij' en het recente onderzoek van BrabantKennis 'onzekere zaken'

BrabantStad op de PROVADA:**EFFE BUURTEN BIJ BOUWEND BRABANT**

In 2021 was BrabantStad wederom aanwezig op de PROVADA Vastgoedbeurs van 26 t/m 28 oktober 2021 in de RAI te Amsterdam. De provincie Noord-Brabant en gemeenten Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch en Tilburg stonden onder de vlag van BrabantStad gezamenlijk op de beursvloer. Naast diverse presentaties van de stedelijke partners waren op de woensdag de wethouders en directeurs stedelijke ontwikkeling present voor een event rondom het thema verstedelijking in de Brabantse steden.

V GOVERNANCE & ORGANISATIE

Het jaar 2021 stond in de provincie in het teken van de vorming van een nieuw college van GS. Het voorzitterschap van de stuurgroep dat door gedeputeerde Peter Smit werd ingevuld, werd doorgegeven aan wethouder Gaby van Waardenburg (a/i). In september nam gedeputeerde Elies Lemkes-Straver de voorzittershamer over. Naast gedeputeerde Peter Smit namen we in BrabantStad-verband ook afscheid van BrabantStad bestuurders Antoinette Maas, Miriam Haagh, Berend de Vries, Paul de Beer, Mario Jacobs, Eric de Bie en Wil van Pinxteren én verwelkomden we hun opvolgers. Binnen de stuurgroep traden naast Elies Lemkes-Straver als voorzitter ook Tim van 't Hof en Bas van der Pol als nieuwe stuurgroepleden aan. Het jaar 2021 gaat ook de boeken in als een bewogen jaar voor het programmabureau vanwege meerdere personele wisselingen in de functie van de programmaleider BrabantStad.

Jaarrekening BrabantStad 2021

In onderstaande tabel worden de werkelijke kosten 2021, weergegeven en daaruit afgeleid de bijdrage per stad voor 2021. De bijdrage 2021 van **€ 57.982,92**, bedoeld om het netwerk te laten draaien en het programma in de steigers te zetten, blijft binnen de afgesproken en begrote maximale afdracht van € 65.000 per stad. Met ingang van 2019 wordt invulling gegeven aan de governance afspraak, dat de personele lasten van het programmabureau voor 1/10e worden doorbelast naar de steden. Tot 2019 werden deze, met uitzondering van de EU-lobbyist, voor rekening van de provincie genomen. De programmakosten worden gelijkkelijk gedeeld door de partners (ieder 1/6e deel).

Werkelijke kosten (bedragen in euro's)

	2021	2020	2019
Organisatiekosten	34.275,86	13.355,91	26.442,40
Ontmoetingen	19.831,94	8.672,74	15.830,54
Stedelijke agenda	12.382,00	2.853,75	9.916,00
Algemeen	2.061,92	1.829,42	695,86
Public Affairs en Lobby	1.289,57	640,80	2.423,84
Representatie	1.289,57	640,80	2.423,84
Algemene kosten	24.300,00	24.300,00	24.300,00
Huur kantoor Brussel	8.000,00	8.000,00	8.000,00
Lidmaatschap Eurocities	16.300,00	16.300,00	16.300,00
Programmakosten (subtotaal)	59.865,43	38.296,71	53.166,24
Personele lasten (incl. werkgeverslasten) (subtotaal)	480.053,48	484.240,00	415.406,06
Totale kosten	539.918,91	522.536,71	468.572,30
Bijdrage provincie	250.004,31	248.502,79	216.564,07
Bijdrage B5-steden	289.914,60 (per stad 57.982,92)	274.033,93 (per stad 54.806,79)	252.008,23 (per stad 50.401,65)

In onderstaande tabel zijn de werkelijke uitgaven af te lezen die in 2021 ten laste van de reservering BrabantStad zijn gebracht, bedoeld om de uitvoering in de summits aan te jagen. En daarbij het restantbudget dat de stuurgroep BrabantStad nog kan toekennen. In 2021 heeft de stuurgroep besloten € 110.000 in te zetten op intensivering Digitalisering in Europa tot juni 2022. De reservering is in het verleden door de steden bijeengebracht en bedoeld voor de uitvoering van de Stedelijke Agenda BrabantStad 2018-2022. Naast bovengenoemde jaarlijkse bijdrage en de reservering BrabantStad, dragen alle partners ook op projectniveau bij aan de uitvoering, om zo de gezamenlijke ambities uit de Stedelijke Agenda te realiseren.

Overzicht (reservering) BrabantStad (bedragen in euro's)

	2021	besluit	2020
Beginsaldo 2021	255.026	275.701	275.701
Uitgaven 2021	64.147	20.675	20.675
Intensivering Digitalisering	64.147	-	-
Next Landscape	-	195	195
Sport Evaluatie BUAS	-	20.480	20.480
Eindsaldo	190.879	255.026	255.026
Openstaande ontwikkel budgetten	54.107	54.107	54.107
Stedelijke transformatieprogramma	25.340	25.340	25.340
Next Landscape	18.767	18.767	18.767
Werkbezoek Londen 2021	10.000	10.000	10.000
Intensivering Digitalisering	45.853	110.000	-
Toegekende ontwikkel budgetten	56.819	56.819	114.100
Energietransitie	30.000	30.000	30.000
Datawise MKB	20.000	20.000	20.000
Verkenning DIT BrabantStad	6.819	6.819	30.000
Onderwijsvernieuwing	-	-	34.100
Restantbudget	34.100	34.100	86.819

